

Оксана Бартків, Оксана Смалко. ДИАГНОСТИКА МОТИВАЦІЙ СТУДЕНТОВ К ОТВЕТСТВЕННОМУ РОДИТЕЛЬСТВУ. В статті продиагностовані рівні мотивацій студентів к відповідальному родителству. Отмечено, что відповідальне родителство – это совокупність сформованих у молодіжї родителських якостей, почувань, знань и навчків, в основі котрих – готовність будучих родителів відповісти перед собою и обществом за виконання родителських функцій и виховання власних дітей. Відповідальне відношення к родителству охарактеризовано як стійке внутрішнє якості особистості (як елемент свідомості), котрє базується на усвідомленні особистістю власного життєвого вибору и готовності самостійно вирішувати завдання, пов'язані з будучою сімейною життєвю, плануванням сім'ї, народженням и вихованням дітей. Отмечено, что мотивація визначає відношення студентів к другим соціальним об'єктам, в частині їх співпереживання и співчуття, увагу к другим, здатність емоційно сприймати людину, занурюватися в його внутрішній світ, розуміти його думки, почування, проблеми. Отмечено, что пріоритетним в відповідальному відношенні к родителству є свідомий особистий вибір бути родителами, емоційне и особистісно-ціннісне відношення к виконанню в будучому родителських ролей, сформованість ціннісно-смыслові сфери, стійка життєва позиція и впевненість в необхідності бути відповідальним за виховання дітей. Аналіз отриманих експериментальних даних засвідчує, что у студентів контрольних и експериментальних груп переважають продуктивний и репродуктивний рівні мотивацій к відповідальному родителству. И тільки у незначительної кількості студентів (6,8 контрольної и 6,5 – из експериментальної групи) – конструктивний рівень мотивацій студентів к відповідальному родителству. Это значить, что студенти на сьогодні недостатньо вмотивовані к відповідальному родителству, не чітко усвідомлюють родителство як особистісну цінність, что и актуалізує досліджувану проблему.

Ключеві слова: родителство, відповідальне родителство, відповідальне відношення к родителству, вмотивованість к відповідальному родителству, рівні (конструктивний, продуктивний, репродуктивний) мотивацій студентів.

Oksana Bartkiv, Oksana Smalko. DIAGNOSTICS OF MOTIVATION OF STUDENTS TO THE RESPONSIBLE FAMILY. . The article diagnosed the level of students' motivation for responsible parenting. It is noted that responsible parenting – this is a collection of young people's parental qualities, feelings, knowledge and skills, which is based on the readiness of future parents, to be responsible for the society and for the performance of parental functions and for the education of their own children. Responsible attitude to parenthood characterized as a stable internal quality of the individual (as an element of consciousness), which is based on the awareness of the personality of their own life choices and the willingness to independently solve the problem, related to future family life, family planning, the birth and upbringing of children. It emphasized that motivation determines the attitude of students to other social objects, in particular their empathy and compassion, the attention to others, the ability to emotionally perceive a person, immerse themselves in its inner world, understand its thoughts, feelings, problems. It has been determined that the priority in responsible attitude towards parenthood is a conscious personal choice to be parents, an emotional and personality-value attitude to the performance of future role of parents, the formation of a value-semantic sphere, a stable attitude of life and a belief in the need to be responsible for the upbringing of children. The analysis of the experimental data obtained showed that the students of the control and experimental groups are predominantly productive and reproductive levels of motivation to responsible parenting. Only in a small number of students (6.8% of the control group and 6.5% of the experimental group) - constructive level. This means that students are not sufficiently motivated to take responsible parenting, are not clearly aware of paternity as a personal value, which also actualizes the problem under study.

Keywords: paternity, responsible fatherhood, responsible attitude towards parenthood, motivated to responsible parenting, levels (constructive, productive, reproductive) of students' motivation to responsible parenting.

Стаття надійшла до редколегії 05.12.2017р.

УДК 378.016:376

Юрій Долинний

Глухівський національний педагогічний університет імені О. Довженка (Глухів)

МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Моделювання в педагогіці, порівняно з багатьма іншими галузями людського знання, має особливості, природа яких ґрунтується на нечіткості, розпливчастості педагогічних понять.

© Долинний Ю., 2017

Модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями є найважливішим завданням підготовки фахівців з «фізичної терапії, ерготерапії». Представлена модель передбачає: уточнення смислу понять «модель» у педагогічному аспекті; визначення теоретико-методологічних основ моделювання процесу підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи; формулювання методологічних принципів побудови моделі; розробки й опису моделі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи.

Модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з теоретично - цільового, структурно - змістового, діагностично-результативного напрямку підготовки.

Результатом впровадження представленої моделі є професійна компетентність майбутнього фахівця з фізичного виховання і спорту що до фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації дітей з обмеженими фізичними можливостями.

Ключові слова: модель, підготовка, фахівці, фізичне виховання, реабілітаційна робота, обмежені фізичні можливості.

Постановка проблеми. При переході від постіндустріального етапу суспільного розвитку до інформаційної епохи інтенсивність науково-технічного прогресу є справжнім випробуванням для біологічних, адаптаційних, соціальних й інших аспектів буття сучасної людини. Це обумовлюється зростанням кількості людей з обмеженими фізичними можливостями, які впродовж усього життя потребують державної допомоги.

Людям з обмеженими фізичними можливостями у продовж всього життя необхідна допомога висококваліфікованих фахівців з фізичного виховання і спорту. Такі фахівці в Україні отримують вищу освіту за спеціальностями «Бакалавр з фізичної терапії, ерготерапії, фахівець з фізичної реабілітації. Вчитель фізичної культури» та «Магістр з охорон здоров'я. Фахівець з фізичної реабілітації. Викладач фізичної культури».

Життєвий досвід, практика фізичного виховання та спорту вказують на те, що процес реабілітації людей з обмеженими фізичними можливостями, повинен розпочинатись як можливо раніше у дитячому віці. Тому актуальною проблемою сучасної педагогічної теорії і практики є процес створення моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями у вищій школі. Підвищена увага до цього питання великої кількості педагогів, психологів, соціологів зумовлена тим, що діти з обмеженими фізичними можливостями в сучасному демократичному суспільстві не мають права залишатися на узбіччі соціально-культурних процесів, системи людських взаємин і цінностей. Ці діти мають такі ж права, як і здорові: їм необхідно повноцінно навчатися, отримувати загальну освіту та в майбутньому приносити користь суспільству та державі.

Процес становлення нашої держави, демократичний розвиток суспільства, соціальна політика України вимагає переходу до нового типу гуманістично-інноваційної фізкультурної освіти, яка здійснюється на основі впровадження нового змісту, форм, методів навчання, підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту, до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний досвід з теорії та практики професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту у наступних аспектах розглядали:

- професійну підготовку майбутніх фахівців Ю.Д. Бойчук, О.А. Дубасенюк, М.Б. Євтух, В.І. Наумчук, В.В. Ягунов й інші;

- професійну підготовку майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту Т.М. Бугеря, Л.Б. Волошко, А.М. Герцик, М.В. Дутчак, Р.П. Карпюк, Т.Ю. Круцевич, Р.В. Клопов, А.П. Конох, О.С. Куц, В.М. Платонов, Є.Н. Приступа, Л.П. Сущенко, О.В. Тимошенко, Б.М. Шиян, Ю.М. Шкрєбтій;

- реалізацію принципу безперервності професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту С.У. Гончаренко, І.А. Зязюн, С.О. Сисоєва, В.О. Кукса, Л.П. Сущенко й інші;

- Понятійний апарат підготовки фахівців з фізичної реабілітації розглядали О.М. Вацеба, О.Д. Дубогай, Т.Ю. Круцевич, В.М. Мухін, В.П. Мурза, Є.Н. Приступа.

Мета статті. Розробити та описати модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система підготовки майбутні фахівці з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» накладає відбиток на елементи моделі фахівця, яка є основою у навчанні майбутніх фізичних реабілітологів.

«Широке розповсюдження моделювання в педагогічних дослідженнях, – зауважує В.І. Михеєв, – пояснюється різноманіттям його гносеологічних функцій, що зумовлює вивчення педагогічних явищ і процесів на спеціальному об'єкті – моделі, яка є проміжною ланкою між суб'єктом – педагогом, дослідником і предметом дослідження, тобто певними властивостями і відношеннями між елементами навчально-виховного процесу» [6, с. 5].

Моделювання в педагогіці, порівняно з багатьма іншими галузями людського знання, має особливості, природа яких ґрунтується на нечіткості, розпливчастості педагогічних понять [4, с. 5].

Модель за словами С.І. Архангельського є системою, яка в певних істотних відношеннях аналогічна предмету дослідження, подібна його системі в тих чи інших ознаках. Вона як інструмент дослідження повинна відбивати ознаки, факти, зв'язки, відношення в певній галузі знань у вигляді простої й наочної форми, зручної та доступної для аналізу й висновків [1, с. 73].

Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров в педагогічному сенсі під моделлю розуміють „систему об'єктів чи знаків, яка відтворює деякі суттєві властивості оригіналу, здатна заміщати його так, що її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт” [8, с. 86].

В.М. Полонський зазначає, що модель необхідна для оптимального спрощення структурно-логічних зв'язків об'єкта, відсівання випадкових і несуттєвих елементів. У дослідженні вона виконує функції схематичного відображення явища, становить собою результат абстрактного узагальнення практичного досвіду, співвіднесення теоретичних уявлень про об'єкт та емпіричних знань про нього [10, с. 104].

Розглянувши роботи вище вказаних авторів була розроблена модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями (рис.1).

Враховуючи специфіку роботи фізичного терапевта, для розробки моделі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями ми беремо за основу гуманістичний, реабілітаційний, компетентнісний, фізкультурно-оздоровчий підхід.

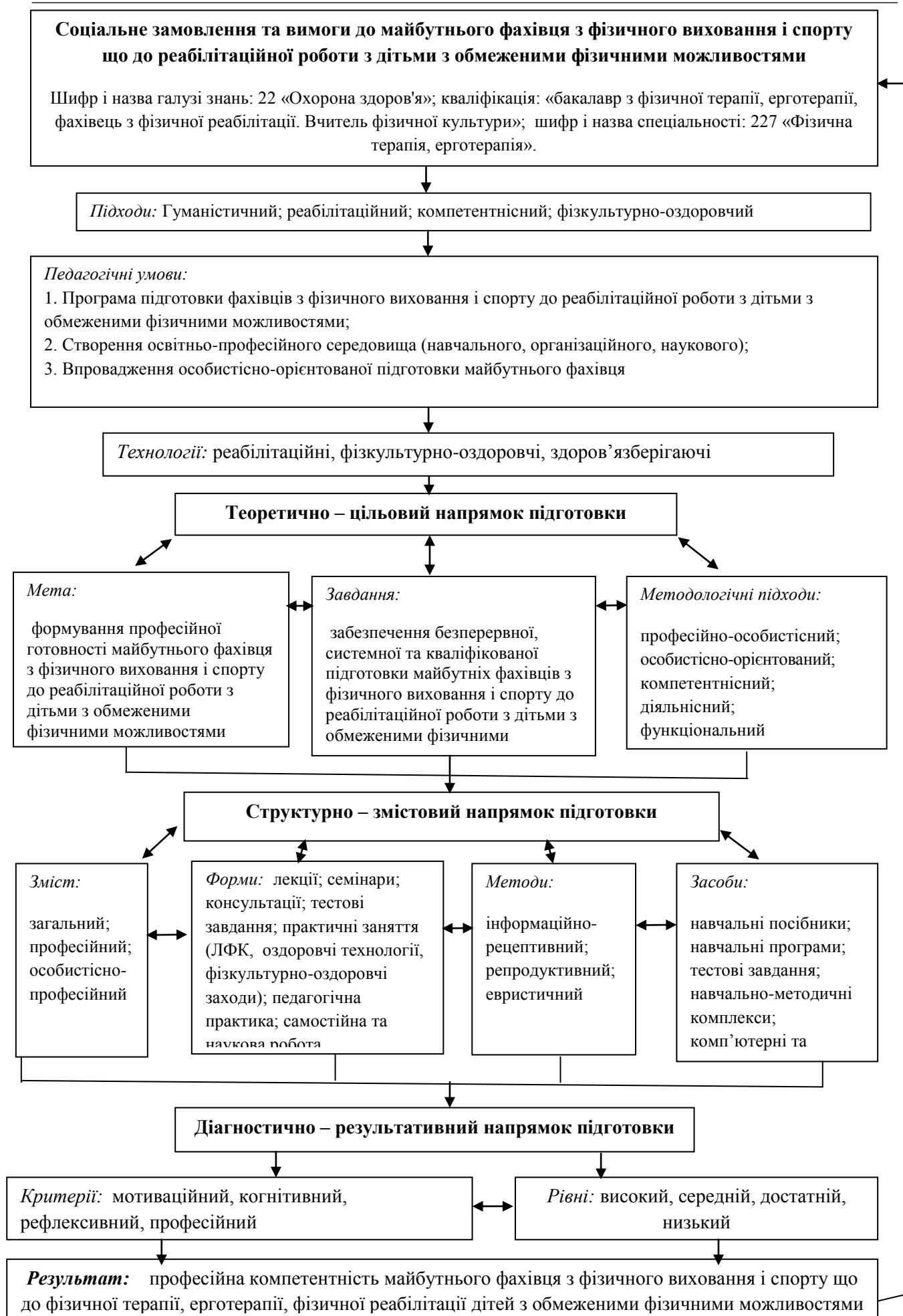
Під час підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи у закладах вищої освіти особливу увагу приділяють гуманістичному підходу.

Модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями (рис.1).

Одним із напрямків гуманістичного підходу можливо віднести волонтерську діяльність майбутніх фахівців, яка передбачає участь студентів у реабілітаційних заходах, програмах, спрямованих на відновлення втрачених фізичних функцій організму людини, надання реабілітаційної, емоційної, побутової допомоги тим, хто її потребує на популяризацію здорового способу.

Реабілітаційний підхід підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями направлен на отримання знань:

- відхилень у розвитку дитини з урахуванням кожної патології, її психофізичного стану під час захворювання;

- особистості та схильності дитини з обмеженими можливостями до реабілітаційного процесу;
- психофізичних вад в розвитку дітей з обмеженнями в розвитку;
- застосовування реабілітаційних, фізкультурно-оздоровчих, здоров'язберігаючих заходів на високому професійному рівні;
- розроблення і вдосконалення реабілітаційних програм, спрямованих на підвищення рівня здоров'я і якості життя дітей з обмеженими фізичними можливостями;
- здатності контролювати і керувати процесом реабілітації [11, с. 63].

Компетентнісний підхід підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту спирається перш за все на професійну компетентність майбутнього фахівця. Сучасна підготовка майбутнього фахівця з фізичного виховання та спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями поряд з вивченням основ анатомії, фізіології дитини потребує ще й знання етіології, патогенезу, клініки різних захворювань. Компетентнісний підхід передбачає обов'язкове оволодіння майбутніми фахівцями з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» фізичними методами та технологіями відновлення здоров'я людей з обмеженими фізичними можливостями [5, с. 297].

Фізкультурно-оздоровчий підхід є важливою складовою підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями. Фізкультурно-оздоровча професійна діяльність формує у майбутнього фахівця з фізичного виховання і спорту за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» соціальну активність у гармонії з фізичним розвитком на засадах пріоритету здоров'я та визнання цінностей фізичної культури. Залучення майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до цінностей фізичної культури розглядається як один із перспективних напрямів модернізації фізичного виховання у закладах вищої освіти [2, с. 42-44].

Розробка моделі системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями потребує впровадження у систему підготовки фахівців з «фізичної терапії, ерготерапії» педагогічних умов. Педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складаються з: розробки програми підготовки фахівців данного напрямку навчання; створення освітньо-професійного середовища; впровадження особистісно-орієнтованої підготовки майбутніх фахівців.

Програма підготовки бакалавра (магістра) з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з навчальних дисциплін циклу загальної підготовки та фахового (професійно-практичного) циклу. Цикл загальної підготовки містить у своїй основі «Нормативні навчальні дисципліни», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором навчального закладу)», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором студента)».

Закінчується програма підготовки бакалавра (магістра) з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями кваліфікаційним екзаменом.

Структура підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями залежить від достатньо організованого освітньо-професійного середовища (навчального, організаційного, наукового) у вищих навчальних закладах.

Важливо те, що викладачі вищих навчальних закладів завдяки сучасній техніці мають змогу не просто досягати окремі дидактичні цілі, використовувати різні види навчальної, організаційної, наукової роботи, а цілеспрямовано проектувати освітньо-професійне середовище [9, с. 7].

Особистісно-орієнтована підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями включає у свій зміст комунікативну компетентність, тобто емпатійні та перцептивні навички, здатність

встановлювати емоційно позитивний контакт із дітьми в різних видах діяльності та діяти не тільки на основі «афективного розуміння», вміння налаштовувати дітей на виконання завдань, вміння зацікавити і залучити дітей до занять фізичною культурою та спортом, встановлювати контакт із членами колективу, брати участь у суспільному житті колективу; творчо підходити до вирішення педагогічних завдань, уміння займатися самовдосконаленням у своїй фаховій діяльності.

Модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями включає реабілітаційні, фізкультурно-оздоровчі, здоров'язберігаючі технології.

Реабілітаційні технології містять організацію рекреативної, ігрової, розважальної, фізкультурно-оздоровчої та реабілітаційної діяльності; мають орієнтацію на здоровий спосіб життя та підвищення культури побуту з опорою на активне використання новітніх досягнень фізичної, психологічної, медичної, соціальної реабілітації.

Фізкультурно-оздоровчі технології, це частиною загальної фізичної культури. Основна мета фізкультурно-оздоровчих технологій - зміцнення здоров'я людини, підтримка високої працездатності, відновлення порушених функцій (оздоровлення і часткове лікування). Значення оздоровчої фізичної культури величезне. Нині багатьма громадськими і державними організаціями проводиться робота у напрямі створення умов широким верствам населення для регулярних занять фізичною культурою з метою оздоровлення і повноцінного проведення дозвілля [7, с. 42].

Здоров'язбережувальні технології об'єднують в собі всі напрями діяльності навчального закладу з формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей під час навчання. Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичної діяльності дітей, що сприятиме оволодінню необхідними здоров'язберігаючими вміннями і навичками дітей з обмеженими фізичними можливостями [12].

Модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з основних 3 напрямків підготовки: теоретично-цільового; структурно-змістового; діагностично-результативного.

Теоретично-цільовий напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з мети та завдання підготовки фахівців даного напрямку підготовки. Теоретично-цільовий напрямок у своїй основі містить методологічні підходи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

Мета всієї системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями полягає у формуванні професійної готовності майбутнього фахівця.

Завдання системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями полягає у забезпеченні безперервної, системної та кваліфікованої підготовки майбутніх фахівців даного напрямку підготовки.

Методологічні підходи системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з професійно-особистісного; особистісно-орієнтованого; компетентнісного; діяльнісного; функціонального.

Структурно – змістовий напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з загального; професійного; особистісно-професійного змісту підготовки, який включає пропорційне співвідношення медичних і валеологічно-реабілітаційних, фізкультурно-оздоровчих, здоров'язберігаючих знань.

Структурно – змістовий напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями включає лекційні, семінарські, консультаційні, тестові, практичні, педагогічні, самостійні форми системи підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів.

Структурно – змістовий напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями наповнен інформаційно-рецептивним, репродуктивним; евристичним методами роботи.

Структурно – змістовий напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями дозволяє кваліфіковано проводити підготовку майбутніх фахівців за допомогою засобів навчання, саме навчальних посібників та програм, тестових завдань, навчально-методичних комплексів, комп'ютерних та технічних засобів.

Діагностично – результативний напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями дає нам можливість розглянути результат навчальної діяльності за рахунок виявлених критеріїв (мотиваційної, когнітивної, рефлексивної, професійної) готовності майбутніх фахівців до професійної реабілітаційної діяльності.

Мотиваційний критерій готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями характеризується мотиваційно-ціннісним ставленням майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до професійної діяльності фізичного терапевта, ерготерапевта, фізичного реабілітолога.

Когнітивний критерій готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями визначає рівень сформованості когнітивного компоненту реабілітаційної, фізкультурно-оздоровчої, здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації; рівень знань основних положень реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

Рефлексивний критерій готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями характеризується рівнем сформованості рефлексивного компоненту готовності до професійної діяльності фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації.

Професійний критерій готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями характеризується готовністю до використання методів діагностики фізичного, психологічного та духовного здоров'я дитини з вадами в розвитку; готовністю до застосування у своїй професійній діяльності реабілітаційних, фізкультурно-оздоровчих, здоров'язберігаючих технологій за допомогою широкого спектра засобів які дозволяють кваліфіковано проводити реабілітаційну роботу (навчальні посібники, навчальні програми, тестові завдання, навчально-методичні комплекси, комп'ютерні та технічні) з метою відновлення втрачених функцій організму дитини.

Діагностично-результативний напрямок підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями має також рівні (високий, середній, достатній, низький) оцінювання критеріїв готовності майбутніх фахівців до професійної реабілітаційної діяльності.

Результатом впровадження представленої моделі є професійна компетентність майбутнього фахівця з фізичного виховання і спорту що до фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації дітей з обмеженими фізичними можливостями.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, здійснений у статті опис моделі системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями дозволяє зробити висновки узагальнюючого характеру.

1. Створення моделі системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями є найважливішим завданням підготовки фахівців з «фізичної терапії, ерготерапії».

2. Розробка моделі передбачала: уточнення смислу понять «модель» у педагогічному аспекті; визначення теоретико-методологічних основ моделювання процесу підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи; формулювання методологічних принципів побудови моделі; розробки й опису моделі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи.

3. Розроблена модель системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями являє собою три напрямки підготовки (теоретично – цільовий, структурно – змістовий, діагностично – результативний).

Перспективи подальших досліджень: реалізація моделі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи.

Джерела та література

1. Архангельский С. И. Вопросы измерения, анализа и оценки результатов наблюдений в практике педагогических исследований : (материалы лекций) / С. И. Архангельский, В. И. Михеев, Ю. М. Перельцвайг. – М. : Знание, 1975. – 43 с.
2. Волошко Л.Б. Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі медико-біологічної підготовки // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: науковомонографія за ред. Єрмакова С.С.– Харків: ХДАДМ (ХХП), 2005. – № 24.
3. Габдреев Р. В. Методология, теория, психологические резервы инженерной подготовки / Р. В. Габдреев. – Москва : Наука, 2001. – 167 с.
4. Лодатко Є. О. Моделювання педагогічних систем і процесів [текст]: Монографія / Євген Олександрович Лодатко. – Слов'янськ: СДПУ, 2010. – 148 с.
5. Матрошилін О. Г. Основи загальної фізіотерапії та – курортології : [навчальний посібник] / Матрошилін О. Г., Зав'ялова О. Р., Рогалюк О. А. – Дрогобич, 2006.
6. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике [текст]: – 3-е изд., стереотип. / В. И. Михеев. – М.: КомКнига, 2006. – 200 с.
7. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник / В.М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2000. - 424 с.
8. Педагогический словарь : для студентов высших и сред. пед. учеб. заведений / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – М. : Издат. центр “Академия”, 2005. – 174 с.
9. Петров П. К. Современные информационные технологии в подготовке специалистов по физической культуре и спорту // Теория и практика физической культуры. - 1999. - № 10. - С. 7.
10. Полонский В. М. Словарь по образованию и педагогике / В. М. Полонский. – М. : Высш. шк., 2004. – 512 с.
11. Прихода І. В. Організаційно-методологічні підходи до професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації в Україні / І. В. Прихода // Проблеми сучасної педагогічної освіти. - 2007. - Вип. 15, Ч. 1. - С. 60 - 66.
12. Серова А. Д. Организационно-содержательное обеспечение процесса формирования готовности будущих педагогов физической культуры к учебно-воспитательной деятельности с трудными подростками: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 "Теория и методика профессионального образования" / Серова Анна Дмитриевна. – Москва, 2009.

References

1. Arkhanhel'skyu S. Y. Voprosy yzmerenyya, analiza y otsenky rezul'tatov nablyudenyu v praktyke pedahohycheskykh yssledovanyu : (materyaly lektsyy) / S. Y. Arkhanhel'skyu, V. Y. Mykheev, Yu. M. Perel'tsvayh. – М. : Znanye, 1975. – 43 s.
2. Voloshko L.B. Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy formuvannya profesynoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv z fizychnoyi reabilitatsiyi v protsesi medyko-biolohichnoyi pidhotovky // Pedahohika, psykholohiya ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannya i sportu: naukovamonohrafiya za red. Yermakova S.S.– Kharkiv: KhDADM (KhKhPI), 2005. – № 24.
3. Habdreev R. V. Metodolohyya, teoryya, psykholohycheskye rezervy ynzhenernoy podhotovky / R. V. Habdreev. – Moskva : Nauka, 2001. – 167 s.
4. Lodatko Ye. O. Modelyuvannya pedahohichnykh system i protsesiv [tekst]: Monohrafiya / Yevhen Oleksandrovych Lodatko. – Slov"yans'k: SDPU, 2010. – 148 s.
5. Matroshylin O. H. Osnovy zahal'noyi fizioterapiyi ta – kurortolohiyi : [navchal'nyu posibnyk] / Matroshylin O. H., Zav"yalova O. R., Rohalyuk O. A. – Drohobych, 2006.
6. Mykheev V. Y. Modelyrovanye y metody teoryu yzmerenyu v pedahohyke [tekst]: – 3-e yzd., stereotyp. / V. Y. Mykheev. – М.: КомКнига, 2006. – 200 с.
7. Mukhin V.M. Fizychna reabilitatsiya: pidruchnyk / V.M. Mukhin. - K.: Olimpiys'ka literatura, 2000. - 424 s.
8. Pedahohychesky slovar' : dlya studentov vysshnykh y sred. ped. учеб. zavedenyu / H. M. Kodzhaspyrova, A. Yu. Kodzhaspyrov. – М. : Yzdat. tsestr “Akademyya”, 2005. – 174 s.
9. Petrov P. K. Sovremennyye ynformatsyonnyye tekhnolohyy v podhotovke spetsyalystov po fizycheskoy kul'ture y

- sportu // Teoryya y praktyka fizycheskoy kul'tury. - 1999. - № 10. - S. 7.
10. Polonsky V. M. Slovar' po obrazovanyu y pedahohyke / V. M. Polonsky. – M. : Vissh. shk., 2004. – 512 s.
11. Prykhoda I. V. Orhanizatsiyno-metodolohichni pidkhody do profesiynoyi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoyi reabilitatsiyi v Ukrayini / I. V. Prykhoda // Problemy suchasnoyi pedahohichnoyi osvity. - 2007. - Vyp. 15, Ch. 1. - S. 60 - 66.
12. Serova A. D. Orhanyzatsyonno-soderzhatel'noe obespechenye protsessa formyrovaniya hotovnosti budushchykh pedahohov fizycheskoy kul'tury k uchebno-vospytatel'noy deyatelnosti s trudnymu podrostkamy: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.08 "Teoryya y metodyka professyonal'noho obrazovaniya" / Serova Anna Dmytryevna. – Moskva, 2009.

Юрий Долинный. МОДЕЛЬ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ И СПОРТУ К РЕАБИЛИТАЦИОННОЙ РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ФИЗИЧЕСКИМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ. *Жизненный опыт, практика физического воспитания и спорта, указывают на то, что процесс реабилитации людей с ограниченными физическими возможностями, должен начинаться как возможно раньше в детском возрасте. Поэтому актуальной проблемой современной педагогической теории и практики является процесс создания модели профессиональной подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями в высшей школе.*

Моделирование в педагогике, в сравнении со многими другими отраслями человеческого знания, имеет особенности, природа которых основывается на нечеткости, расплывчатости педагогических понятий. Модель системы подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями является важнейшим заданием подготовки специалистов по «физической терапии, эрготерапии».

Представленная модель предусматривает: уточнение смысла понятий «модель» в педагогическом аспекте; определение теоретико-методологических основ моделирования процесса подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе; формулировка методологических принципов построения модели; разработки и описания модели подготовки, будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе.

Модель системы подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями состоит из теоретически-целевого, структурно-смыслового, диагностически-результативного направления подготовки.

Результатом внедрения представленной модели является профессиональная компетентность будущего специалиста по физическому воспитанию и спорту к физической терапии, эрготерапии, физической реабилитации детей с ограниченными физическими возможностями.

Процесс становления нашего государства, демократическое развитие общества, социальная политика Украины, требует перехода к новому типу гуманистически инновационной физкультурного образования, которое осуществляется на основе внедрения нового содержания, форм, методов учебы, повышения качества профессиональной подготовки будущих специалистов, по физическому воспитанию и спорту, к реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями.

Ключевые слова: модель, подготовка, специалисты, физическое воспитание, реабилитационная работа, ограничены физические возможности.

Yrij Dolinnij. MODEL OF SYSTEM OF PREPARATION OF FUTURE SPECIALISTS ON PHYSICAL EDUCATION OF SPORT I TO REHABILITATION WORK WITH CHILDREN WITH THE LIMITED PHYSICAL POSSIBILITIES. *Vital experience, practice of physical education and sport, specify on that process of rehabilitation of people with the limited physical possibilities, must begin as possibly before in child's age. Therefore the issue of the day of modern pedagogical theory and practice is a process of creation of model of professional preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities at higher school.*

A design in pedagogics, by comparison to many other industries of human knowledge, has features, nature of which is based on an unclearness, diffusion of pedagogical concepts. Model of the system of preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities is the major task of preparation of specialists on «physical therapy, ergoterapii».

The presented model provides for : clarification of sense of concepts «model» is in a pedagogical aspect; determination of theoretic-methodological bases of design of process of preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work; formulation of methodological principles of construction of model; developments and descriptions of model of preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work.

Model of the system of preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities of folded from in theory-having a special purpose, structurally-semantic, diagnostically-effective direction of preparation.

The result of introduction of the presented model is a professional competence of future specialist on physical education and sport that to physical therapy, ergoterapii, to the physical rehabilitation of children with the limited physical possibilities.

Becoming our state, democratic development of society, social policy of Ukraine, requires passing to the new type humanism innovative athletic education, which is carried out on the basis of introduction of new maintenance, forms, methods of studies, upgrading professional preparation of future specialists, on physical education and sport, to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities.

Key words: *model, preparation, specialists, physical education, rehabilitation work, physical possibilities are limited.*

Стаття надійшла до редколегії 10.12.2017 р.

УДК 617:376.22

Ірина Кузава

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк)

Володимир Печерських

Оздоровчий центр «Планета здоров'я» (Трускавець)

ВЕРТЕБРОЛОГІЯ ЯК МЕТОД КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

У статті розкривається роль вертебрології як методу комплексної реабілітації осіб із психофізичними порушеннями в умовах інклюзивної освіти.

Визначається поняття вертебрології як галузь медицини, що вивчає методики лікування хребта, оточуючих його тканин, суглобів, а також нервової системи за допомогою мануальної терапії.

Зазначено, що лікар-вертеболог – це фахівець у галузі медицини, котрий володіє методами діагностики та лікування різноманітних захворювань хребта. Саме ця особливість і відрізняє його від невролога чи ортопеда, а його спеціалізація спрямована виключно на хребет.

Ключові слова: *вертебрологія, мануальна терапія, інклюзивна освіта, психофізичні порушення, порушення опорно-рухового апарату, хребет.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки значна увага приділяється проблемі психолого-педагогічної, медичної та соціальної реабілітації осіб із психофізичними порушеннями, до яких відносимо вихованців, що мають відставання у психофізичному розвитку внаслідок порушень діяльності різних або кількох аналізаторів (зорового, слухового і т.д.), а також внаслідок органічного ураження центральної нервової системи (ЦНС). До них належать діти із порушеннями інтелекту (з легкою, помірною, тяжкою, глибокою розумовою відсталістю), із затримкою психічного розвитку (ЗПР), із порушеннями мовлення, слуху, зору, опорно-рухового апарату, поведінки емоційними відхиленнями, а також із важкими множинними порушеннями (Віт. І. Бондар, І. В. Дмитрієва, С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак, В. М. Синьов, Є. П. Синьова, В. В. Тарасун, С. В. Федоренко, Л. І. Фомічова, М. К. Шеремет, Д. І. Шульженко та ін.).

Одним із можливих варіантів включення вихованців із психофізичними порушеннями у загальноосвітній простір України є інклюзивна освіта, поширення якої значною мірою пов'язане з процесами демократизації суспільної свідомості, міжнародним визнанням за кожною людиною права на повноцінне життя та освіту. У ракурсі означеного терміну зауважимо, що таким дітям надається право відвідувати загальноосвітній заклад, у якому створене необхідне адаптоване освітнє середовище та надаються відповідні додаткові послуги, що приносять користь від спільного їх навчання зі здоровими однолітками. Однак, слід пам'ятати, що дитина з психофізичними порушеннями не може раптово включатись в освітнє середовище, оскільки інклюзивна освіта орієнтована на спільну діяльність її батьків, вихователів, психологів і т.д. Крім того, інклюзивне середовище не повинне «нав'язуватись» освітньому закладу чиїмось рішенням, адже потребує комплексної готовності матеріально-технічних умов, людських та професійних взаємостосунків.

Враховуючи те, що інклюзивна освіта ґрунтується на соціальній моделі розуміння інвалідності, яка на протигагу медичній, розглядає ваду як соціальну проблему, а не як